

Türkçe A: Dil ve Edebiyat

Yüksek Seviye - Kâğıt 1

Metin kitapçığı

Adaylara yönelik yönergeler

- Bu sınav kitapçığını, size söylenene kadar açmayınız.
- Metin 1 için yönlendirilmiş bir analiz yazınız.
- Metin 2 için yönlendirilmiş bir analiz yazınız.
- Analizinizi yönlendirmek için verilen soruyu kullanınız ya da metnin teknik veya biçimsel başka bir yönüne odaklanınız.
- Bu sınav kâğıdının toplam puanı 40'tır.

1.

Mario Levi - En Güzel Aşk Hikâyemiz

Everest Kitap, s.175-177

Bir metne, eski, çok eski bir tümcenin anlatımına bir kez daha dönüyor gibiyim şimdi. Onca insana, ilişkiye ve özleme karşın bitirilememiş, dilendiğince yazılamamış, yepyeni sözcüklerin çağrışımıyla yepyeni anlamlar kazanmış bir tümce sanki bu, zamanla uzayacak, değişebilecek, bambaşka metinlere, kim bilir, belki de bambaşka söylemlerle taşınabilecek bir tümce. Tüm umarsızlığımıza karşın ısrarla sürdürdüğüm bir şeyler var burada anlayacağın.

Böylesi günlerde seninle neleri gönlümce çoğaltamadığımı aklıma getirdiğim oluyor. Benim bugüne dek tanıdığımı sandığım, bir sevda hayaliyle boş yere yücelttiğim insanların, sevgililerin belki de hiçbiri için dilendiğince önem taşımamış ayrıntılar, yaşantılar aslında bunlar. Birlikte bir Edip Cansever'i, bir Turgut Uyar'ı, bir Zingo Kosoviç'i okuyamadık örneğin, Mahler'i, Amalia Rodrigues'i, Hümeysra'yı, Mahmuri Efendi'yi ya da Andon Menxis'i dinleyemedik, bir zamanlar, bambaşka tutkular ve özlemler adına anlattığım o şirin deniz kahvesine gidemedik, o kahvede midye tava yiyemedik, bir filmi küçücük öpüşme kaçamaklarımız ve uyuklamalarımızla paylaşamadık, bir insanı öldürmenin tasarısını yapamadık, bir kütüphaneden bir kitap çalmanın heyecanını yaşayamadık, rezilcesine sarhoş olup sokaklarda garip garip şarkılar söyleyemedik.

Birbirimizi tokatlayamadık, birbirimizin suratına su fırlatamadık, yabancıysa olduğumuz bir şehrin alabildiğine sessiz bir sokağında, bir gece karanlığında kaybolamadık, taksilerin pencerelerine çiklet yapıştıramadık, nerede olursa olsun, bir şipşakçada bir fotoğraf çektiremedik, bir geceyi kahve, konyak, sigara ve sevişmeyle sabahın ilk ısıltılarına kadar uzatamadık, bir yaz akşamında alabildiğine uzun kumsalların birinde doyasıya gezinemedik, birbirimize, olası ayrılıkları düşünerek, küçücük de olsa bir armağan alamadık, sana, senden bir çocuk sahibi olmak istediğimi söyleyemedim, pipolarımı temizlettiremedim, pabuçlarımı, gözlüklerimi ve çalışma masamı parlattıramadım, İspanyolca küfür öğretemedim, Tayland masajı yaptıramadım, banyomda yıkanmanı da amuda kalkıp şarkı söylemeni de öneremedim.

Gördüğün gibi sevgilim, her şeye, tüm düş kırıklıklarımıza, yabancılıklarımıza ve zorunlu sürgünlerimize karşın rahatlıkla çoğaltılabilecek birçok küçük ayrıntı ya da sevinç denemesi bulabilirdik birbirimize. Benim gibi yaşamaktan başka çıkar yolu olmayanları bu yeryüzüne bir şekilde de olsa bağlayabilecek hayallerdi aslında bunlar. Hayatımı o sevgili rolünü kısa bir süreliğine de olsa kabullenerek anlamlandırabilirdin belki de.

Gelgelelim senin yolculuğun bambaşka, bana uzak, çok uzak bir adadaydı. Bambaşka bir sevgiliyle, hiçbir zaman gönül erinciyle güvenemeyeceğim bir yaşama sevinci adınaydı sanki bu yola çıkışın. Geriye yalnızca anılar kalıyor, hem sonra herkes kendi yolunun, kendi arayışının, kendi yalnızlığının yokuşudur gibisinden sözlerle zorlayabilirdik bu durumda yeni seçeneklerin kapısını. Her şey bir yana, değişik metinlerde ve tümce denemelerinde birçok sözcük birçok biçimiyle yaşandı bugüne dek.

- Yazar, hatırlama ve yazma eylemleri aracılığıyla "eksik kalmış bir hayatın" duygusal derinliğini nasıl kurar?

2.

Sait Faik Abasıyanık - Yaşasın Dünya

Haz. Mehmet Can Sevinç, VakıfBank Kültür Yayınları, s.77-79

Hangi eli kalem tutan ondan bahsetmemiştir? Hangi Türkçe hocası talebesine bu ebedî tahrir vazifesini vermemiştir? Benim hatırladığım bahar da böyle bir tahrir vazifesinin içindeki bahardır. Bugün evimden çıkıp otobüse atladığım zaman, insanların yüzünde ve şehrin aydınlık, kalabalık çarşılarında, denizin rengi üstünde öyle bir kıpırdanış, öyle bir gülüş vardı ki Kâğıthane'ye doğru açılmaya, ormanlara doğru girmeye hacet yoktu.

Şehrin içinde, bu yapraksız ve ağaçsız İstanbul şehrinin kaldırımları üstünde bile baharı görmek mümkündü. Yani bahar artık şehirlilere bir realite değildir. Bir hayaldir, belki bir kış günü, ortalık poyrazla ve tipi ile altüst olurken bile gözümüzü kapayıp bir pastanede onu düşünebiliriz. Biz şehirliler artık böyle mahlûklar olduk!

Hâlbuki bahar oradadır. Şehirden yüz metre uzaklaşır uzaklaşmaz başlar. İlk durakta otobüsten atlayarak geriye döndüm. Şehir haricine çıktım. Önce birtakım konserve kutularının, teneke ve demir parçalarının birbiri üstüne yığıldığı uçurumların, sonra kıpkırmızı çıplak bir saha üstüne yıkılmış tuğla harmanlarının arasında baharı aradım. Şehre ve şehirliye küsmüş vahşi köpekler sırtlarda dolaşıyorlar. Ta uzaklardan insana durup bir dakika bakıyorlar. Sonra birdenbire kuyruklarını kısarak kaçıyorlardı. Bu tarafın şehir haricine de baharı bulmak mümkün değil. Nerededir?

Birtakım ağaçların üstünde parça parça bir iki yıldız... Bir iki yeşillik... Bu kel ve yarı sersem çimenlerin üstündeki bu ortası sarı, kenarları beyaz çiçek midir bahar? Bu göz alabildiğine aydınlık, bu mavi gök, bu su... Bu şarkı söyleyen kız mıdır bahar? Kendi kendime baharın bir yalandan, bir insan tahayyülünden başka bir şey olmadığını düşündüm. Yaz denizde yıkanan insanlar mıdır? Kış damlardan sarkan buz mudur? Bahar da bir avuç papatya, bir iki kırmızı gelincik, birkaç Çingene kızının şalvarı mıdır? Bahar da öteki mevsimler gibi fikrî bir şey midir? Hakikatte bahar denilen bir şey yok mudur?

Böyle düşünürken bir yolun dönemecinde iki kişiye rastladım. Ellerini birbirlerinin beline sarmışlardı. Bu ara bu iki kişiden dişisi bol, tatlı bir kahkaha savurdu. Köpeklerin kuyruklarını kısarak moloz yığınlarından yukarıya, tepeye doğru kaçtıklarını gördüm. Tuğla harmanındaki ameleler durup ellerini gözlerine siper ederek etrafı aradılar. İşte o zaman, yalnız insanın baharı ne kadar arasa bulamayacağını hissettim.

Artık ne çiçekçi camekânlarını süsleyen laleler, ne şadırvanlardaki suyu canlandıran güneş, ne göğsü açılmış kız, ne çimenlere burnunu sokmuş çocuk, ne güneşlenen hasta, ne bastonuna dayanmış sakın yürüyen ihtiyar, ne bu papatya, ne de yeşil burunlarını göstermiş tomurcuklar, yalnız adama baharın hakikisini getiremezler.

Kâğıthane Deresi'ne varmıştım. Otlar bütün hızıyla fıskırmışlardı. Ağaçlarda tek tük hareket vardı. İstesem derhâl baharı bulurdum. Niçin bulamadım, bilmem! Aşmış olduğum tepenin kuytu yerinde bıraktığım çift, hangi memleketin baharı meşhursa o meşhur baharın içindedirler. Ben topraktan taptaze, canlı, âdeta ateşli fırlamış bu taze çimenlerin içine boylu boyunca uzandığım hâlde baharı bulamıyorum.

Baharı bulamamamın sebebini bir türlü keşfedemiyorum. Fakat birçok sebepler bulabilirim: Derim ki yalnız adamın baharı yoktur. Nasıl yoktur? Yalnız adamın baharı olmaz olur mu? Yalnız adamın bir sevdiği vardır. Ve o sevgili yalnız adamın her zaman yanındadır. Her zaman rüzgârlı, esmer ve ince yüzü, perişan saçlarıyla yanı başında yürür. Yalnız adam çimenlere yattığı ve ağzına bir yonca aldığı zaman ne kadar kederli, ne kadar bedbin olursa olsun aynı şehir içindeki sevgilisinin de aynı rüzgârı ve aynı ılık güneşi gördüğünü hissedip teselli bulur ya!

İşte bahar. Bu baharı bulamamak değil, sevgiliyi bulamamaktır. Bu bir hasrettir, başka bir şey değil.

- Yazar, bahar imgesi ile yalnızlık ve hasret duygularını karşı karşıya getirerek bireyin dünyayla kurduğu ilişkiyi nasıl sorguluyor?

Kaynaklar

1. Levi, M. En Güzel Aşk Hikâyesimiz. Everest Kitap, s.175-177.
2. Abasıyanık, S. F. Yaşasın Dünya. Haz. Mehmet Can Sevinç, VakıfBank Kültür Yayınları, s.77-79.